

[Kirkeministeren.]

ske Ordfører fandt særlig utaalelige, naar de laa under det, han kaldte Politibetjentens eller Politimesterens Overhøjhed. Saa det er neppe saa alvorligt, saa faretruende og saa uværdigt, som man kunde tro efter den Fremstilling.

Med Hensyn til det, man kan forvente der skal ske, synes jeg, den ærede radikale Ordfører har Ret i, at der i hvert Fald er et Stykke af Vejen, hvor de to Partiers Ønsker og Forhaabninger løber parallelt — det er da ogsaa det, som har bundet dem til hinanden i denne Sag —, noget i Retning af en Kirkens Selvstændiggørelse. Det vil sagtens blive udtrykt fra den ene Side saaledes: Vi maa have skilt de Sager fra hinanden; saadan blev det udtrykt under den tidligere Forhandling her i Rigsdagen: Staten for sig og Kirken for sig. Og fra den anden Side: Vi maa have de Sager, der er kirkelige, lagt i Kirkens egen Haand. Det er alligevel i nogen Maade parallelle Synspunkter, det kan ikke bestrides. Her er det, at Venstre — og jeg for mit Vedkommende deler den Anskuelse — mener, at man venter sig for meget. Thi naar den ærede socialdemokratiske Ordfører talte om, at Ritualer, Salmebøger og saadant skulde lægges i Kirkens egen Haand, i Menighedernes, og at Menighederne vel sagtens vilde slutte sig sammen i Samfund, maaske ogsaa i et stort folkekirkeligt Samfund, saa kunde man virkelig falde paa at spørge: Hvem er da Menighederne? Der er neppe Tvivl om, at der dermed maa menes de folkekirkelige Menigheder, de, som i Øjeblikket vælger Menighedsraadene, og som Menighedsraadene repræsenterer, altsaa at Menighederne bestemmes væsentligt ved en negativ Bestemmelse: de, der ikke er traadt ud af Folkekirken, men som Medlemmer af Folkekirken har Ret til at have noget at gøre med dens Sager. Jeg vil tro, at der altsaa ikke bliver saa overmaade stor en Forskel paa, om man lægger det i Menighedernes Haand efter den Anskuelse, som den ærede socialdemokratiske Ordfører har gjort sig til Talsmand for, eller man som nu har Rigsdagen og en politisk Minister som øverste Styre, men et Styre af den Art, som det vitterligt har været, som har bevæget sig overordentlig forsigtigt frem, naar der truede en kirkelig Konflikt, og taget Hensyn baade til den kirkelige Mening, som i høj Grad kom offentlig til Orde, og til de kirkelige Tilsynsmænd, delvis ogsaa til Menighedsraadene, et Styre, som bærer sig forsigtigt ad overfor de ømtaalige kirkelige Forhold.

Jeg tror ikke, at Forskellen vil blive saa overvættets stor, og jeg er ængstelig for, at en fremtidig Ordning, som man tænker sig den enten fra konservativ eller fra socialdemokratisk Side, hvor det hedder: Sagerne i Kirkens egen Haand, med Organer valgte paa den Baggrund, paa hvilken de maatte vælges, vilde blive en Ordning, som havde et stærkere kirkeligt Præg, end den indvortes og aandeligt havde Krav paa. Dette at træffe aandelige Afgørelser vil Rigsdagen aldrig kunne gøre Krav paa at have nogen indre Berettigelse til. Men jeg er bange for, at den Opfattelse vilde dukke op som noget selvfølgeligt, naar vi fik et kirkeligt Forfatningsorgan, med et kirkeligt Stempel, som ikke var dybt ægte. Naar jeg tænker paa noget saadant, siger jeg: Mon dog ikke alligevel det, vi har i Øjeblikket, med alle dets Skrøbeligheder og alle dets Konfliktmuligheder, er noget bedre, al den Stund da ogsaa Kirken, det vil sige den Menighed, paa hvis Sjæl det brænder, kunde løse sit Forhold, hvis det virkelig blev Alvor, hvis man virkelig vovede at føre noget frem til en krænkende Afgørelse, som gik dybt i Folkekirkens Legeme.

Da jeg altsaa ikke nærer stærke Forventninger, og da jeg samtidig synes, at man for at fremme det, man ønsker og forventer, understreger den nuværende Situations Alvor for meget og tegner dens Billede for mørkt, fastholder jeg, at man fra vor Side ikke tænker sig nogen virkelig Værdi i det kirkelige Udvalg og det Arbejde, det maatte foretage. Men jeg er enig med dem, som synes at antyde noget saadant, i, at vi vel sagtens ret snart kan skride til at prøve, om der i den danske Rigsdag er Flertal for at faa nedsat et saadant Udvalg, og skulde Loven blive gennemført, vil Venstre melde sig, som Loven kræver, og vil være rede til at arbejde med paa Sagen.

Dahl: Den højtærede Kirkeminister spurgte, hvad jeg forstod ved Ordet Menigheder. Dertil vil jeg svare, at ved Menighederne, som jeg her har omtalt, forstaar jeg frivillige Sammenslutninger med det Formaal at tilfredsstille deres religiøse Trang paa en bestemt Maade. Saa kan de for mig have geografiske Grænser eller ikke. De maa i hvert Fald have den geografiske Grænse, der bestemmes ved, at Medlemmerne skal befinde sig indenfor det danske Riges Grænser; ellers kan de ikke faa Del i de kirkelige Midler.

Endelig udtalte den højtærede Kirke-